

v tem času ni ničesar dobivalo. Če še pomislimo, da so to takšna dela, ki zahtevajo veliko delovne sile, zlasti, ker nismo imeli dovolj strojev in smo morali ponekod uporabljati lopate in krampe, tedaj je jasno, da je v tem oziru potrošnja hitro naraščala.

Na eni strani je gospodarstvo napredovalo, toda hitreje so napredovale tiste industrijske panoge, ki dajejo sredstva za delo in surovine, le-te pa so šle spet v proizvod, ki smo ga največ trošili v našo investicijsko izgradnjo, od katere pa več let nismo ničesar dobivali. V tej zvezi sta hitro naraščala zaposlenost in povpraševanje ljudi, katerih delo ni dajalo proizvoda za trg, na drugi strani pa so zaostajale in nazadovale gospodarske panoge, ki dajejo blago za široko potrošnjo, zaostajalo je kmetijstvo, napredoval ni stanovanjski sklad in povečala se ni zmogljivost komunalnih storitev. To je porajalo novo neskladnost, katere pritisk čutimo že več let — neskladnost med kupnimi fondi v zvezi s takšno investicijsko izgradnjo (z vojaškimi napori in fronto socialno zdravstvenih dajatev) ter blagovnimi fondi, kmetijskimi pridelki, stanovanjskim fondom, komunalnimi storitvami itd. Jasno je, da je moral biti v zastoju tudi življenjski standard, da je padal in sploh kazal znatno kolebanje.

Smisel gospodarske politike v našem naslednjem obdobju je v odstranjevanju teh neskladnosti. Naša gospodarska politika mora upoštevati, da gospodarski razvoj sveta, zlasti pa izgradnja socializma zahtevata nadaljnjo industrializacijo, toda v drugačnem tempu in razporeditvi, ki celotno razvija gospodarstvo in že od začetka omogoča nenehno dviganje življenjskega standarda.

Temeljne smernice gospodarske politike v naslednjem obdobju

Sklepi s posvetovanja pri tovarišu Titu kažejo določene smernice naše bodoče gospodarske politike. Po katerih poteh jih bomo uresničevali?

V naslednjem obdobju bo moral biti predvsem obseg investicij v primerjavi z družbenim proizvodom sorazmerno nižji. Prihodnje leto mora biti nižji, kakor je letos, ko znaša približno 420 milijard din. S povečanjem delovne storilnosti in količine proizvodov obseg investicij, celo če bo velik, ne bo več breme kakor doslej. Če bo znašal dohodek 1500 milijard din, tedaj ne bo hudo, če bomo dali 300 ali 400 milijard za investicije. Hudo je, če znaša dohodek samo 1000 milijard. Še bolj bistveno za našo bodočo izgradnjo in življenjski standard pa je drugačna razporeditev investicij. Težišče prehaja na predelovalno industrijo in kmetijstvo, promet in objekte družbenega standarda, to se pravi, da zagotavljamo skladen razvoj vsega gospodarstva in odstranjujemo sedanje neskladnosti.

Kaj to praktično pomeni? V naslednjem obdobju pojde del investicijam namenjenih dohod-

kov čedalje bolj v tiste gospodarske panoge, ki so doslej zaostajale. Enako bomo tudi zagotovili, da se amortizacija ne bo več stekala v težko industrijo, marveč da bo ostala v vsaki panogi in objektu, iz katerega izvira. To pospešuje tudi razvoj predelovalne, tekstilne in živilske industrije, kmetijstva, stanovanjskih zmogljivosti in drugih komunalnih objektov. Pa tudi roki izgradnje teh objektov so mnogo krajši, kakor je bila izgradnja Jablanice ali kake železarne. V enem, največ dveh letih se bodo te nove zmogljivosti vključile v proizvodnjo in dajale proizvode, v največji meri namenjene osebni potrošnji. To so investicije, ki najprej rode učinek, najhitreje povečajo naš dohodek, to se pravi, gmotno bogastvo dežele. Posvetovanje pri tovarišu Titu odločno usmerja na takšno vrsto gospodarskega investiranja. To neogibno povečuje blagovne sklade za široko potrošnjo, kakor tudi zmogljivosti komunalnih podjetij in stanovanjskega fonda.

Z gospodarskimi sredstvi bomo dvignili življenjski standard

Takšna naša usmeritev v prihodnjem obdobju bo morala roditi sadove v zboljšanju življenjskega standarda ljudi. Z dosedanjimi napori so naši delovni ljudje zgradili gospodarsko podlago, da bodo začeli v prihodnje čutiti dočela neposredne sadove svojega dela. Mi torej ne dvigamo življenjskega standarda s preprostim zvišanjem plač, ker to ni nikakršen izhod, če ne spremenimo nekaterih odnosov v proizvodnji. Zvišanje plač brez povečanja delovne storilnosti in blagovnih fondov za osebno potrošnjo ne pomeni ničesar, marveč je samo krepitev nestabilnosti na trgu in inflacijski pritisk. Na žalost nekaterih, ki so napačno računali in se tudi lahko miselno zadolžili, ubiramo mi povsem nasprotno pot. Bodoča gospodarska politika odstranjuje nestabilnost in takšna kolebanja na trgu. Ta politika omogoča, da delujejo gospodarski zakoni bolj pozitivno v smislu dviganja delovne storilnosti, znižanja cen ter povečanja zasluzka posameznikov, podjetij in komun, kar je odvisno od kvalifikacije in uspehov v proizvodnji in povečanju družbenega proizvoda. Življenjski standard narašča v najneposrednejši zvezi z naraščanjem delovne storilnosti slehernega, kdor se ukvarja z gospodarstvom, oziroma s kvalifikacijami ljudi in ta standard je rešen teh dosedanjih kolebanj, katerim so pripomogli tudi nekateri špekulativni pojavi in pa to, da posamezniki in družbeni organi niso izpolnjevali obveznosti in predpisov.

Mi torej ne dvigamo življenjskega standarda umetno, z zvišanjem plač, marveč realno, ker gospodarsko politiko prilagajujemo tako, da nudi gmotno podlago za zboljšanje življenjskega standarda.

Je pa še en objektivni razlog, da se življenj-

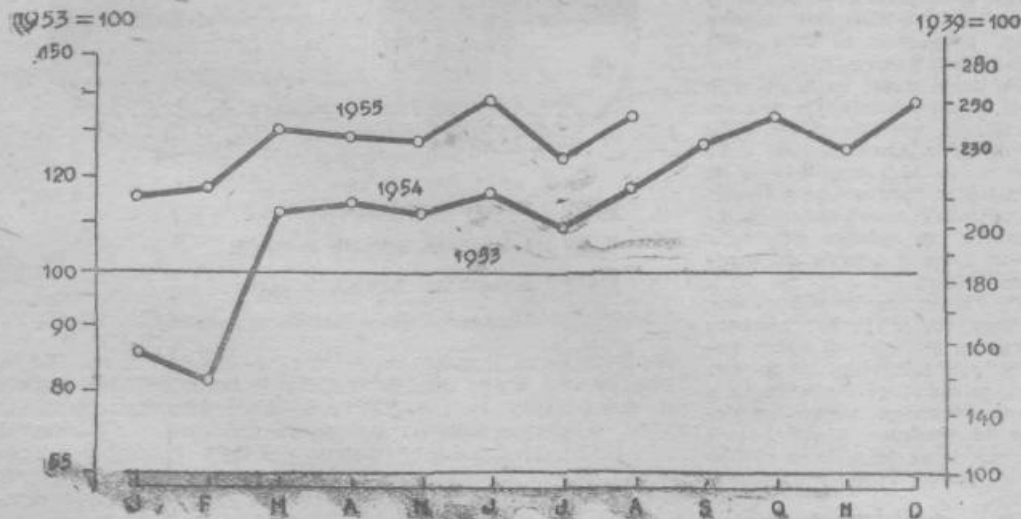
ski standard pri nas more in mora dvigati. Dosedanjo izgradnjo smo delno financirali tudi na račun življenjskega standarda, nadalje cena dela je morala biti nizka tudi zato, ker za mnoga gradbišča, na jezovih in cestah nismo imeli dovolj strojev. Zdaj nam razvita strojna industrija narekuje potrebo, da opravljamo dela z večjo porabo strojev. Za skupnost je delo s stroji bolj ekonomično in v krajšem času rodi sadove. Tako torej hitreje narašča narodni dohodek. Zato praktično ne bomo več gradili jezov in cest z ročnim delom in lopatami, marveč se bomo lotili teh del z uporabo mehanizacije. Zmanjšali bomo torej naraščanje zaposlenosti, in sicer v glavnem tega nekvalificiranega dela. Kar se tiče standarda ljudi, mora to vplivati dvojno. Na eni strani zmanjšujemo pritisk množice nekvalificiranih delavcev na blagovne sklade, delavcev, ki so največkrat tudi kmetje, lastniki zemlje in hiš in ki spričo tega zanemarjajo kmetijstvo in ničesar ne prinašajo na trg. Na drugi strani pa lahko ti delavci pozitivno vplivajo na razvoj cele vrste dejavnosti v kmetijstvu, lahko pomagajo pri naraščanju blagovnih fondov. Namesto da bi se pojavljali na trgu samo kot potrošniki, večajo blagovno proizvodnjo za trg.

Morda bomo s takšno politiko, mehanizacijo del in zmanjšanjem obsega investicij prihodnje leto skrčili število delovne sile v gradbeništvu za 100.000 delavcev. Samo pri uvozu hrane prihranimo tako, če izračunamo njihove plače in socialne dajatve v desetih mesecih kakih 15 milijonov dolarjev. To je velika vsota, s katero bi lahko kupili surovine in občutno povečali proizvodnjo potrošnega blaga.

Nadaljnja gospodarska politika odločno usmerja naše sile na razvoj kmetijstva. Ker pa mora naraščanje kmetijske proizvodnje sprožiti tudi vprašanje trga, na katerem bi pridelovalci prodajali pridelke z največjo koristjo, ter vprašanje mehanizacije kmetijstva in manjših proizvodnih stroškov, je jasno, da mora to pospešiti tudi podružbljenje proizvodnje in naraščanje vloge zadružništva, ker ga bo zahtevalo samo gospodarsko življenje. To pa je vprašanje, ki zahteva posebno obravnavanje. Tu ga omenjamo samo v zvezi s tem, da naša industrija odločneje zahteva napredek in mehanizacijo kmetijstva, uporabo raznih strojev in naprav, ki jih izdelujemo.

Imamo torej vse gospodarske, družbene, politične in mednarodne pogoje, da lahko s polnim zaupanjem gledamo v prihodnost in z manjšimi napori uresničujemo nadaljnjo izgradnjo dežele. Na podlagi enakomernejšega in vskladenega razvoja gospodarstva, večje proizvodnje za široko potrošnjo bomo imeli stabilnejši trg, večjo kupno moč dinarja in boljši življenjski standard. Jasno je, da bo tudi bodoča gospodarska politika zahtevala pobudo in discipliniran odnos družbenih organov in posameznikov v izpolnjevanju konkretnih nalog.

INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA

Industrijska proizvodnja je imela v avgustu indeks 133, t. j. bila je za 33% večja od povprečne proizvodnje leta 1953 (povprečna proizvodnja iz leta 1953 se jemlje kakor 100).

Ali po drugi primerjavi: proizvodnja je bila do kraja avgusta za 20% večja kakor v istem obdobju preteklega leta.

Porast je največji v metalurgiji (za 37%). Tu se že močno občutijo novi objekti, zlasti Zenica, prav tako pa postaja vse bolj pomembna proizvodnja aluminija (na to posebno vpliva proizvodnja v Kldričevem). Danes proizvajamo že nad 1200 ton aluminija mesečno, kar pomeni 8-krat več kakor pred vojno.

V kemični industriji (s celulozo, papirjem, destilacijo lesa in vžgalicami) znaša povečanje 36%. Posebnega pomena je povečanje proizvodnje umetnega gnojila za blizu 60.000 ton (v 8 mesecih nasproti 8 mesecem v letu 1954), čeprav to še vedno ni dovolj.

Očitno je povečanje tudi v proizvodnji električne energije, v kovinski industriji, v elektroindustriji itd.

Na desni strani grafikona je vrtana tudi lestvica za primerjavo z letom 1939. Po tej lestvici lahko vidimo, da je imela proizvodnja v mesecu avgustu indeks 242, kar pomeni, da je bila za 142% večja ali, drugače povedano, skoraj dva in polkrat večja kakor leta 1939.